

31.3.2026

Handikapprådets möte

Tid	Tisdag 31.3.2026 kl. 17.30–20.00
Plats	Stadshuset, stadsstyrelsens mötesrum, Stadshusgatan 9, Borgå
Närvarande	Sundholm Hanna, ordförande Aatelo Maija Lönnfors Peter Nuotio Kirsti Ongley Leena Pirttimaa-Törnqvist Sirpa Reinivuo Hilikka Sinisaari Antti Westerholm Håkan Koponen Seija Eklöf Maija, sekreterare
Borta	-

26. Öppnande av mötet

Ordförande öppnade mötet kl.17.28

27. Mötets laglighet och beslutförhet

Ordföranden konstaterade de närvarande och konstaterade därefter att mötet var lagligt sammankallat och beslutfört.

28. Val av protokolljusterare

Till protokolljusterare valdes Håkan Westerholm och Maija Aatelo.

29. Godkännande av föredragningslistan

Sekreteraren lade till under Från föregående möte och åtgärder punkten Kommande gemensam syn och Broas/ärenden som ska utredas. Vice ordförande Aatelo lade till mötestidtabellen för det kommande mötet under punkten Nästa möte. Föredragningslistan godkändes.

31.3.2026

30. Hur funktionsnedsättningar syns i skolorna / Helena Saarikoski, områdesrektor för elevstöd inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen

Saarikoski gick noggrant och detaljerat igenom Borgå stads elevvårdsplan för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, planerna för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier samt krisplanerna. Därtill berättade hon om den modell som används i alla Borgå skolor för att ingripa vid mobbning. Saarikoski presenterade även värdegrunden för den grundläggande utbildningen och visionen för den finskspråkiga grundläggande utbildningen i Borgå samt undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. I all skolans verksamhet och i undervisningsarrangemangen beaktas tillgänglighet och tillgänglighetsanpassning. En viktig del av skolans verksamhetskultur är att stärka delaktigheten och välbefinnandet.

I olika läroämnen behandlas funktionsnedsättning bland annat på följande sätt:

- **Hälsokunskap:** Man behandlar funktionsförmåga, olika funktionsnedsättningar och sjukdomar, människokroppens funktion samt tillgänglighet och jämlikhet.
- **Livsåskådningskunskap och religion:** Man behandlar mänskliga rättigheter, jämlikhet, acceptans av olikheter och etik.
- **Samhällslära:** Man behandlar rättigheter för personer med funktionsnedsättning, diskrimineringslagen, funktionshinderservice och tillgänglighet.
- **Biologi:** Man behandlar hjärnans funktion, ärftlighet och olika faktorer som påverkar utvecklingen (t.ex. CP-skada, autism).
- **Modersmål och litteratur:** Funktionsnedsättning kan behandlas genom litteratur och olika texter där personer med funktionsnedsättning förekommer

Rektor Saarikoski berättade också om stödet för lärande och skolgång, som består av gruppspecifika stödformer samt elevspecifika stödåtgärder. Dessutom informerade Saarikoski om specialklasserna i de finskspråkiga låg- och högstadieskolorna i Borgå. Behörighetskravet för lärarna i dessa klasser är examen som specialklasslärare. Saarikoski gick också igenom de åtgärder som vidtas i Borgå för att trygga elevernas delaktighet och integrering i skolgemenskapen samt hur man agerar om en elev har någon sjukdom, till exempel diabetes, allergi eller astma. Alla livsmedelsallergier hanteras via köket.

31.3.2026

Vice ordförande Aatelo frågade Saarikoski om mobbning och hur man i skolorna säkerställer att den som får påföljder för mobbning verkligen är rätt person. Saarikoski konstaterade att man ingriper i all mobbning och att de allvarigaste fallen utreds enligt Borgås modell för att ingripa vid mobbning. Lyckligtvis är allvarliga fall få. Eleverna uppmuntras att berätta om mobbning för vuxna, antingen hemma eller i skolan. I Borgås skolor har projektet "En trygg skoldag" inletts, där även eleverna görs delaktiga, bland annat genom att man frågar dem hur frågor som rör mobbning enligt deras mening bör utredas.

Aatelo frågade också om inkluderingen av barn med funktionsnedsättning bland de övriga eleverna. Saarikoski berättade att det för närvarande i flera finskspråkiga skolor i Borgå finns elever med funktionsnedsättning som deltar i undervisningen tillsammans med de andra eleverna på ett ordinärt sätt. Alla elever går inte i specialklasser. Inkludering är inte alltid det alternativ som bäst gagnar barnet, och besluten fattas alltid utifrån barnets bästa.

Aatelo fortsatte med att fråga hur många barn med fysiska funktionsnedsättningar det för närvarande finns i Borgås skolor. Saarikoski konstaterade att det i nuläget finns elever som använder rullstol i flera av Borgås låg- och högstadieskolor. På Aatelos fråga om hur dessa frågor följs upp och mäts svarade Saarikoski att skolorna i sina läsårsplaner antecknar vilka mål som har satts upp, och på våren dokumenterar hur målen har uppnåtts. Dessa anteckningar omfattar både förändrade attityder till funktionsnedsättning och andra mål. Rektorn bär det övergripande ansvaret för att målen uppnås i skolorna. På frågan om hanteringen av olika mediciner (t.ex. vid diabetes och epilepsi) och vem som ansvarar för att ge dem uppgav Saarikoski att skolornas skolgångsbiträden sköter detta i samarbete med läkare och vårdnadshavare.

Ledamot Westerholm frågade om dessa frågor även gäller på den svenskspråkiga sidan. Många svenskspråkiga döva använder implantat. Saarikoski konstaterade att det på den svenskspråkiga sidan inte finns lika många specialklasser, men att de har speciallärare och specialklasslärare som ger stöd till dem som behöver det. De bedriver också ett aktivt utvecklingsarbete. På Westerholms fråga om teckenspråk erbjuds som språk för döva elever berättade Saarikoski att detta erbjuds enligt elevens bästa. I Albert Edelfelts skola finns elever som i stor utsträckning använder tolk, vid behov under hela skoldagen. Kamratrelationer är viktiga, och elever som behöver det har även en stödperson i teckenspråk med sig under raster och pauser.

31.3.2026

Ledamot Reinivuo frågade om elever med astma beaktas under gymnastiklektionerna. Saarikoski konstaterade att eftersom skolan inte har insyn i elevens hälsouppgifter, ska vårdnadshavaren informera skolan om detta. I alla skolor beaktas olika sjukdomar eller funktionsnedsättningar under gymnastiklektionerna när de är kända. Reinivuo påpekade att säkerheten är viktig och att händelsen vid Huhtinens skola samma morgon är ett gott exempel på detta. Saarikoski gav bakgrund genom att konstatera att lagen om grundläggande utbildning säger att skolan endast får kontrollera en elevs ryggsäck om det finns ett tungt vägande skäl. Därför ligger ansvaret på vårdnadshavarna att se till att barnet inte har föremål som inte hör hemma i ryggsäcken. Reinivuo frågade också om våld i hemmet syns hos eleverna och hur skolan förhåller sig till sådana situationer. Rektor Saarikoski konstaterade att om skolan får kännedom om våld i hemmet gör skolan en barnskyddsanmälan utan att informera vårdnadshavaren om detta.

Ordförande Sundholm berättade utifrån egna erfarenheter som synskadad att hon har gått i daghem, grundskola och gymnasium i Borgå. I dag är teknologin starkt närvarande i elevens vardag. Hon frågade om detta samt betydelsen av lokalerna, till exempel belysning, kontraster och vägvisning, beaktas i skolornas verksamhet när det gäller synskadade barns skolgång. Saarikoski berättade att grunden för den nya lagen om grundläggande utbildning är inkludering. I Borgås skolor används vid behov sakkunnigstöd från vården eller Valters konsultationstjänster, som hjälper till att beakta elevens behov, såsom olika former av tillgänglighet och tillgänglighetsanpassning. Sundholm konstaterade dessutom att alla system i skolorna borde vara tillgängliga. Wilma-systemet är inte tillgängligt, eftersom det inte är tillgängligt ur ett skärmläsarperspektiv. Saarikoski berättade att kommunikationen med de vårdnadshavare som inte kan använda Wilma sker via andra kanaler.

Ledamot Sinisaari önskade att gymnastiklärarna skulle ha mer mod att utmana och uppmuntra elever med funktionsnedsättning under idrottslektionerna att överträffa sig själva, eftersom detta skulle vidga både deras egen och andras uppfattning om elever med funktionsnedsättnings förmågor. Sinisaari frågade också om skolorna har idrottsutrustning som lämpar sig för personer med funktionsnedsättning att låna. Enligt Saarikoski skaffas de hjälpmedel som eleven behöver till skolorna. I detta arbete samarbetar man med en fysioterapeut. Ledamot Sinisaari önskade även att alla presentationer i skolorna ska vara på lätt språk. Ordförande Sundholm önskade också att samma kontorsprogram ska användas i skolorna som på andra arbetsplatser, att program

31.3.2026

som förbättrar deras tillgänglighet används samt att barn och unga lärs att använda kontorsprogrammets tillgänglighetsverktyg.

Ledamot Ongley frågade om det finns audiologiskt stöd att erbjuda elever som stammar, eftersom elever som stammar ofta blir utsatta för mobbning. Saarikoski konstaterade att de får stöd från välfärdsområdet och att de ofta också får stöd av en talterapeut.

Avslutningsvis berättade ordförande Sundholm att ungdomsfullmäktige uppfattar att funktionsnedsättning knappt diskuteras i skolorna. Sundholm frågade om Borgås skolor skulle vara intresserade av att bjuda in representanter för olika former av funktionsnedsättning från funktionshinderrådet för att tala i skolorna om funktionsnedsättning och därigenom öka medvetenheten om ämnet. Saarikoski konstaterade att det säkert finns intresse för detta och att hon kommer att föra frågan vidare via rektorerna.

31. Hälsningar från Trafiksäkerhetsarbetsgruppen

Medlemmen Nuotio konstaterade att det inte finns något att komplettera. De följande mötena hålls den 12.5 och den 22.9.

32. Hälsningar från arbetsgruppen för Deltagande budgetering

Medlemmen Reinivuo berättade att arbetsgruppen för utvärdering av den deltagande budgeteringen har slutfört sitt arbete. 137 idéer behandlades, varav 21 nu håller på att översättas och går vidare till omröstning. Röstningsperioden är 13–26.4 och alla kan rösta. Man kan rösta via Borgås webbplats / Deltagande budgetering.

33. Hälsningar från Östra Nylands välfärdsområdes handikappråd

Ledamot Pirttimaa-Törnqvist berättade att den nya resultatansvariga chefen Ville Heininen, som ansvarar för frågor som gäller handikapp- och äldreråden, deltog i mötet. På plats fanns också den nya sekreteraren, Nina Nyholm. Vice ordförande Aatelo konstaterade att eftersom det har skett flera personbyten har starten varit lite trög på grund av olika verksamhetskulturer. Det har också märkts att det kommit färre begäran om utlåtanden. Orsaken kan vara att större problem inom HVA har bromsat arbetet och ärendena inte har blivit färdiga.

Ordförande Sundholm berättade att man fått kännedom om att kunden från och med 1.4. själv skulle behöva beställa sina skjutsar, men att denna ändring i sista stund har dragits tillbaka.

31.3.2026

Hittills har taxiföraren kunnat göra beställningen, men efter förändringen ska varje taxianvändare göra beställningen själv. Aatelo berättade att orsaken till förändringen är att vissa trafikidkare har gjort sig skyldiga till missbruk. Regionens handikappråd föreslog att tidigare praxis skulle fortsätta, men nämnden godkände anvisningen utan ändringar. Valfärdsområdet fakturerar utan specificerad faktura, endast med en samlingsfaktura, vilket inte är en laglig faktureringspraxis. Aatelo uppmanade rådsmedlemmarna att kräva en specificering av fakturan innan de betalar den genom att reklamera till valfärdsområdets förvaltning, alltså inte till handikappservicen. Handikapprådet kan inte göra det eftersom det inte är part i ärendet. En faktura måste alltid innehålla en specificering för att man ska kunna granska den och vid behov kräva rättelse av fel

Sundholm berättade dessutom att enligt den nya lagen om funktionshinderservice beviljas färdtjänster inom Borgå och färdtjänster utanför Borgå från olika kvoter. Eftersom förmedlingscentralen inte övervakar från vilka kvoter resorna tas, har resor inom Borgå tagits från kvoten för resor utanför Borgå, som är mindre.

Aatelo berättade att området den 2.3. har godkänt anvisningar där reseområdet för rekreationsresor enligt 31 § i handikappservicelagen avgränsas endast till hemkommunen och en eventuell funktionell kommun. Borgå tolkas som en funktionell kommun, vilket innebär att borgåbor i fortsättningen måste ansöka om och motivera separata resor till andra kommuner som är betydelsefulla för deras liv.

Lag om funktionshinderservice 31 § (del)

”Andra än arbets- och studieresor kan göras inom den egna bosättningskommunen, mellan den egna bosättningskommunen och funktionella närkommuner samt mellan den egna bosättningskommunen och kommuner som är betydelsefulla för det egna livet. Med funktionell närkommun avses den närmaste möjliga kommunen där den service som personen med funktionsnedsättning behöver finns att få. Med en för det egna livet betydelsefull kommun avses en kommun där personen med funktionsnedsättning behöver besöka regelbundet på grund av familje- eller vänskapsrelationer, fritidsbostad eller annan motsvarande orsak. Av särskilda skäl kan enstaka andra än arbets- och studieresor också göras till andra kommuner.”

34. Beslut och åtgärder från föregående möte

1. Aatelo, Ongley, Sinisaari och Sundholm ska främja brevet till staden med temat ”Om evenemangens tillgänglighet, gratis platser för

31.3.2026

assistenter och stadens ansvar som hyresvärd” under början av år 2026. **Status:** möte hålls 2.4.2026.

2. Alla handikapprådets medlemmar och suppleanter skriver en text (ca 1500 tecken) om den funktionsnedsättning de representerar och skickar den till koordinationsgruppen. Ordföranden tar kontakt med Itäväylä. **Status: Ett meddelande skickades till Östnyland den 30.3.2026. Svar därifrån inväntas.**
3. Stadshusets tillgänglighet. De tillgänglighetsfrågor i stadshuset som förvaltningsdirektör Lenkkeri bad rådet ta ställning till har behandlats tillsammans med stadens Lokaler och hjälpmedelsföretaget CampMobility. **Status:**
 - **Hörseltillgänglighet** – Stadens utvecklingssektor förnyar hela AV-utrustningen i stadshuset och har inkluderat hörseltillgängligheten i utvecklingsarbetet.
 - **Den branta rampen samlar snö och vatten** – stadens arkitekt Markku Partanen ansvarar för ärendets vidare behandling. Sekreteraren fungerar som kontaktperson.
 - **Trösklarna är höga och långa** – Kanttröskelkilar installerades 20.3.2026.
 - **Nedre våningens WC saknar hjälpmedel** – Hjälpmedlen installerades 20.3.2026.
 - **Ytterdörrarna är tunga. Kunde dörröppningsknappar installeras?** – Detta kräver en separat dörrmaskin som öppnar dörren långsamt. Åtgärden kan eventuellt ingå i det utvecklingsarbete som görs för rampen och ytterdörren i byggnadens gavel. Detta ingår i den helhet som Markku Partanen arbetar med.
 - **Dörrklockan är inte tillgänglig för personer som inte kan höra, kommentera eller se. Belysningen är dålig och punktskriftsmarkeringar saknas. Kunde flera dörrklocksknappar ersättas med en enda?** - Båda dörrklockslådorna ska bytas ut. På så sätt får man också punktskrift och bättre belysning i dem. Lokaltjänster ansvarar för detta.
 - **Bilplatserna på gården är inte tillgängliga** – detta ingår i den helhet som Partanen arbetar med. Möjligheten att ordna en eller två invaplatser nära rampen utreds. Sekreteraren fungerar som kontaktperson.
 - **Det går inte att komma upp på podiet eller till talarstolen i fullmäktigesalen med rullstol** – En flyttbar ramp har skaffats till stadshuset, med vilken man kan ta sig upp på podiet med rullstol.
- **Hälsningar från Visit Borgås besök den 24.2. av Katarina Broas**
 - Torbjörn Karlsson har via Lupapiste lagt till ett önskemål gällande användningen av evenemangsområden som söks därigenom. I detta rekommenderar staden att evenemangsarrangören beaktar

31.3.2026

tillgängligheten, och dessutom finns en länk till Invalidförbundets sidor där det finns mer information.

- Ett förenhetligande av praxis kring assistentbiljetter för evenemang som ordnas av staden har påbörjats. Detta har redan tagits upp i Konstfabriken, och budskapet har förmedlats vidare till andra evenemangshus i Borgå.
 - I stadens evenemangskalender har det lagts till en plats där man kan skriva tilläggsinformation om tillgängligheten, ifall tillgänglighetsikonerna inte är tillräckligt informativa.
 - Behovet av att använda induktionsslingan i Runebergs hem ska meddelas till Runebergs hem ett dygn före besöket, eftersom användningen förutsätter vissa åtgärder.
- Stadens och handikapprådets andra gemensamma inspektion i staden ordnas i maj. Området omfattar torget och därifrån via Krämaretorget och Mellangatan till Rådhusorget och vidare längs Ågatan ner till åstranden. Teman är bland annat korsningsområden, ljudsignaler vid trafikljusen, tillgängligheten i Gamla stan samt butiksskyltar. Funktionshinderrådets representanter är vice ordförande Aatelo, ledamot Sinisaari och suppleant Mari Tammisaari. **Åtgärd:** Sekreteraren koordinerar tidpunkten och deltagarna från stadens sida.

35. Övriga ärenden

- Respons från Mehiläinens Hemservice kundtillfälle 10.3.2026 Evenemanget var ett marknadsföringstillfälle. Vice ordförande Aatelo talade vid evenemanget.
- Respons från evenemanget Hjärnhälsa 11.3.2026 Det fanns 42 personer på plats, varav 21 gav feedback. 19 av 21 personer ansåg att evenemanget var lyckat och önskade ett liknande evenemang nästa höst. Förbättringsönskemål gällde informationen om evenemanget och särskilt meddelande om bussförbindelsen tidigare. Det kommer ännu en video från evenemanget, som läggs upp på Youtube och länkas till stadens handikappråds webbsidor
- Kommande evenemang
 - **Stadens Öppna dörrar evenemang den 21.4. kl. 17-20 i stadshuset.** Maija Aatelo och Leena Ongley representerar handikapprådet
 - Borgådagen 6.-7.6.2026
 - Föreningsmässan 26.10.2026 kl. 10–14, Köpcentrum Lund.
 - Gemensamt möte med vissa, senare bestämda av stadens verksamhetsområden, Seniorrådet och Ungdomsfullmäktige hösten 2026

31.3.2026

- Internationella handikappdagen 3.12.2026.
- Platser där handikapprådet vill hålla möten 2026
 - Borgå museum 5.5.2026
 - Räddningsverket.
- Eventuella besökare
 - Beredskaps- och säkerhetschef Minna Ruolanto 5.5.2026
 - Valfärdskoordinator Petra Bärlund-Hämäläinen 2.6.2026
 - Ordförande för Borgå Företagare / Marella Närkki 2026
 - Stadsdirektör Jani Pitkäniemi 2026
 - Stadsstyrelsens ordförande Mikaela Nylander 2026
 - Stadsfullmäktiges ordförande Jorma Wiitakorpi 2026

36. Nästa möte

Nästa möte hålls 5.5.2026 kl. 18–20 på Borgå Museum / Gamla Rådhuset, Ågatan 45.

37. Avslutande av mötet

Ordförande avslutade mötet kl. 20.04

Hanna Sundholm
ordförande

Maija Eklöf
sekreterare

Protokolljusterare

Håkan Westerholm

Maija Aatelo